

Standpunkt over for Enkeltheberne i et saadant Forslag, i alt Fald før man er kommen til et saadant foreløbigt Resultat, at man kender hverandres Standpunkt med Hensyn til de almindelige Spørgsmaal. Udsigterne ere jo ikke meget gunstige til, at man skal kunne komme overens om Jernbaner paa det hidtilværende Grundlag for private Baners Anlæg og ikke heller om Anlæg af ny Statsbaner, efter at Regeringen har optaget sin noksom bekendte Laaneparagraf. I Lovforslaget her findes den naturligtvis ikke, fordi det er indbragt af Medlemmer af dette Ting; men vi vide jo, at Regeringen vil kræve den, og naar Regeringen ønsker det, sætter Landstinget den jo ind, og saa have vi Striden derom gaaende. Vi kunne betragte det, som om dette Spørgsmaal allerede stod her i Lovforslaget som § 10 eller 11, Følgen deraf er, at andre Komiteer, som ønske private Baner anlagte, ere blevne bragte til at tænke paa, om det ikke er muligt at komme ud over disse Banstieligheder, og det lod sig gøre, dersom man valgte et System, som ikke gjorde noget Tilskud fra Statens Side ubetinget nødvendigt, eller i alt Fald kun et Bidrag fra Statens Side til Ekspropriationsomkostningerne, hvilket jo vistnok maa betragtes som staaende uden for Spørgsmaalet om Laanparagraffen. Jeg antager nemlig ikke, at der fra Regeringens Side, særlig over for Fyn og Sylland, strengt kan holdes paa, at ethvert Bidrag til Ekspropriationsudgifter skal indbringes under Laanparagraffen; det vilde forekomme mig lige frem stridende mod den Maade, hvorpaa Staten har opkrævet Bidrag fra disse Landsdele i deres Helhed til Jernbaneanlæg gennem en Række af Aar. (Ber g: Der staar ikke her noget om Laan). Det ved jeg nok, at det ikke staar her; men den ærede Minister er heller ikke Forslagsstiller, og jeg ved godt, at dersom den ærede Minister var Forslagsstiller, havde vi nok haft Laanparagraffen. Den staar her ikke, men Spørgsmaalet derom kommer jo sikkert op siden andetsteds. (Afbrydelse af Berg). Ja, selv om det ærede Medlem sidder og knurrer udvendig og indvendig imod mig, er det dog Tilfældet. (Afbrydelse af Berg). Ja, det ærede Medlem vedbliver at knurre indvendig og udvendig. Jeg hører ikke, hvad det er; men jeg skal se bort fra det og lade det ærede Medlem have den Fornøjelse for sig selv. Jeg betragter det som en given Sag, at dette Spørgsmaal lige saa lidt kan holdes ude fra dette som fra noget andet Jernbanespørgsmaal, hvor der kræves Statstilskud; det have vi Regeringens Ord

for gentagne Gange, og det tillader jeg mig at gaa ud fra. Hvad jeg vil fremhæve, er altsaa, at Spørgsmaalet om Ekspropriationsudgifterne i alt Fald om de halve af Ekspropriationsudgifterne bør under alle Omstændigheder holdes uden for Spørgsmaalet om Statslaan. Det er en, jeg tør næsten sige, juridisk Forpligtelse over for Fyn og Sylland, og lad mig tilføje, at det vil være over for Sjælland og Volland-Falster, som ikke have haft direkte Jernbanestat, i alt Fald en moralsk Forpligtelse, eftersom de have udredet Jernbanestat i en anden Form i en overordenlig lang Arrække til det sjællandske Jernbaneselskab gennem høje Jernbanetakster. Taksterne paa Sjælland for Personer vare 10 pCt. højere end paa den anden Side af Storebælt. Det samme var Tilfældet paa Volland-Falster. Derigennem have de udredet en Stat, som fuldstændig svarer til den, som er udredet i Fyn og Sylland, saa at dette Spørgsmaal om Ekspropriationsudgifter bør under alle Omstændigheder holdes udenfor. Jeg antager derfor, at der maa være Opfordring til, saavel paa denne som paa den anden Side af Storebælt, naar der skal anlægges private Baner, at tage meget nøje under Overvejelse, om man ikke kunde slippe ud over dette Spørgsmaal og derved undgaa den Hindring, som fra Regeringens Side lægges for Anlæg af private Baner ved den omtalte Laanparagraf. Derfor er Opmærksomheden bleven henvendt paa Anvendelsen af et lettere System. Vi have jo her i Landet anvendt et noget lettere System paa Stagensbanen. Der er imidlertid i vort Naboland Sverige, som det vil være de Herrer bekendt, bygget Baner af et endnu lettere System. Oprindeligt var det en Bane til privat Brug, som blev anlagt, men efter at den havde været i Drift i 2—3 Aar, fik man Regeringens Tilladelse til at aabne den for offentlig Færdsel, og tillige tillod det svenske Civildepartement, at man i Sverige maatte anlægge private Baner efter dette System. Tilladelsen til at anlægge Baner gives jo i Henhold til bestemte Regler i Sverige gennem Amterne, Länene, ikke umiddelbart, men efter Regler, fastsatte af Regeringen, og Regeringen har autoriseret dette System. Nu ved jeg meget vel, at dette System ikke er blevet prøvet eller undersøgt fra vor Regerings Side, vi have jo heller ikke her i Landet nogen umiddelbar Erfaring derom, og jeg drifter mig jo ikke, da jeg ikke er teknisk kyndig, til at udtale nogen afgørende Mening derom, men jeg tror, at man i Almindelighed vil indrømme, at naar det svenske Civildepartement har givet sin Tilladelse til, at dette System